

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

M 0 9 1 5 3 1 1 1

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

FILOZOFIJA

≡ Izpitna pola 1 ≡

Ponedeljek, 1. junij 2009 / 120 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi dva konceptna lista in dva ocenjevalna obrazca.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila. Ne izpuščajte ničesar.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati naloge, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola vsebuje 15 esejskih naslovov, od katerih izberite enega. Esej naj obsega najmanj 600 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 22.

Pišite **v izpitno polo** z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pred esej prepisite številko in naslov eseja, ki ste ga izbrali. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z nič (0) točkami. Osnutek eseja pišite na konceptna lista. Osnutek se ne upošteva pri ocenjevanju.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 3 prazne.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

NAVODILA ZA PISANJE ESEJA

Izmed 15 filozofskih naslovov izberite enega in napišite esej, ki naj bo dolg najmanj 600 besed. Bodite pozorni na **analizo ključnih pojmov** (in na problematizacijo njihove samoumevnosti) ter na razlago in **argumentacijo stališč**, ki jih boste v eseju predstavili. Pri razlagi in utemeljevanju uporabite **konkretne primere**, oprite pa se seveda na **filozofske perspektive**, ki ste jih obravnavali na pripravah. V eseju obravnavajte **vsaj dva pogleda** na dani problem. Pri tem se od zdravorazumskega načina, ki niza različna mnenja, poskusite dvigniti do filozofskega premisleka o **temeljnih posameznega pogleda**.

VPRAŠANJE STVARNOSTI

1. Razpravljajte o trditvi: Ni mogoče dokazati, da smo nesvobodni, saj vsak dan izkusimo, da smo.
2. Razpravljajte o trditvi: Trditev, da obstaja nespremenljiva substanca, je metafizična zabloda.
3. Razpravljajte o trditvi: Duh ni nič drugega kakor stroj.

VPRAŠANJE SPOZNAVANJA

4. Razpravljajte o trditvi: Če mislimo, da kaj vemo, brez dvoma živimo v zmoti.
5. Razpravljajte o trditvi: Jezik stvarnost sicer odslikuje (je slika sveta), jo pa za človeka tudi oblikuje.
6. Razpravljajte o trditvi: Cilj znanstvenih teorij ni spoznati svet, temveč so zgolj nepopolno sredstvo za napovedovanje prihodnosti.

VPRAŠANJE MORALE

7. Razpravljajte o trditvi: Edino telesno ugodje lahko vodi do dobrega življenja.
8. Razpravljajte o trditvi: Morala med svoje temeljne zahteve vključuje tudi upoštevanje in uresničevanje lastnih interesov.
9. Razpravljajte o trditvi: Ker vrednote sami izbiramo oziroma je od nas odvisno, kaj bomo imeli za vrednoto, je vse dovoljeno.

POSAMEZNIK IN SKUPNOST

10. Razpravljajte o trditvi: Edini cilj oblasti je zaščititi naravne pravice človeka.
11. Razpravljajte o trditvi: Enakost ne more biti merilo pravičnega ravnanja, saj ni pravično, če različne ljudi obravnavamo enako.
12. Razpravljajte o trditvi: Če kršilca zakona kaznujemo, smo še slabši kakor on: on morda ni hotel nikomur škoditi, mi pa njemu škodimo namenoma.

FILOZOFIJA RELIGIJ

13. Razpravljajte o trditvi: Največja tolažba v nepopolnosti človekove narave je, da niti bogovi ne morejo vsega. (Plinij)
14. Razpravljajte o trditvi: Če bomo vse podredili razumu, ne bo v naši veri nič skrivnostnega in nadnaravnega. Če pa bomo kršili načela razuma, bo naša vera nesmiselna in smešna. (Pascal)
15. Razpravljajte o trditvi: Religiozna prepričanja so človekove utvare.

Prazna stran

Prazna stran